પ્રાચીન ઋષિયોએ કરેલી ઇશ્વર સ્તુતિ.

આ જગત્‌ની ઉત્પત્તિ પહેલાં એક માત્ર ઇશ્વરજ હતો, બીજું કાંઈજ નહોતું. તે એકજ છે, એના જેવો બીજો કોઇ પણ નથી અને તે સત્‌સ્વરૂપ છે.

તેણે બ્રહ્માંડ રચવાનો વિચાર કર્યાથી તેની ઇચ્છાથીજ આ બધું જગત્ ઉત્પન્ન થયું છે.

એનાથીજ સર્વનો આધાર આ પૃથ્વી, પાણી, અગ્નિ, વાયુ તથા આકાશ ઉત્પન્ન થયાંછે; અને એનાથીજ સૌ જીવોના પ્રાણ, મન, ઇંદ્રિયો તથા શરીરો ઉત્પન્ન થયાંછે.

એના ભયથી અગ્નિ બળેછે, એના ભયથી સૂર્ય તપે , એના ભયથી મેઘ વરસેછે, અને એના ભયથી વાયુ વાયછે.

માટે જેમાંથી સર્વ જીવો ઉત્પન્ન થયાછે, ઉત્પન્ન થઇને જેના વડે જીવતા રહેછે, અને પ્રલયકાળે જેની અંદર સમાઇ જાયછે, તેનું વધારે સારી રીતે ચોખ્ખું જ્ઞાન મેળવવાની ઇચ્છા રાખો, તે સર્વ શક્તિમાન મહાન પરમાત્મા છે.

એ ભગવાન મહા આનંદ સ્વરૂપ છે.

પ્રાચીન ઋષિઓએ કરેલી સ્તુતિ.

આનંદ સ્વરૂપ પરમાત્મામાંથીજ સર્વ પ્રાણીઓ ઉત્પન્ન થાયછે, ઉત્પન્ન થઇને આનંદ સ્વરૂપ ઇશ્વરથીજ જીવતાં રહેછે, અને પ્રલયકાળે આનંદ સ્વરૂપ બ્રહ્મમાંજ સૌ પાછાં જાયછે.

જે બીજા કોઇનો પણ આધાર રાખતા નથી, એવા ભગવાનને આધારે જે હરીજનો રહેછે, તે હરીજનોની બધી બ્હીક મટી જાયછે.

તે દેખી શકાય નહીં એવા છે, પકડી શકાય નહીં એવા છે, અને ગોત્ર તથા વર્ણ વિનાના છે, એ સૌમાં વ્યાપી રહેલાછે, એ બહુ સૂક્ષ્મ છે, એ વધે ઘટે નહીં એવા છે, અને એ સર્વ વસ્તુઓ તથા સર્વ જીવોનું મૂળ છે. એને જ્ઞાનીઓ સર્વ ઠેકાણે જુવેછે, અને એના જે જે વખાણ કરીએ તથા એના જે જે ગુણ ગાઈએ તે સૌ એની લાયકાત પ્રમાણે થોડાંજ છે.

હે હરિજનો! ઇશ્વરને ઓળખનારા મહાત્માઓ કહે છે કે, તે નાશ પામે નહીં એવો છે. તે મોટો નથી, તે નાનો નથી, તે ટુંકો નથી, તે લાંબો નથી, તે રંગ વિનાનો છે, તે ક્યાંય પણ લેપાય નહીં એવો છે, એની ઉપર કોઈની છાયા પડી શકતી નથી, એની પાસે અંધારૂં રહી શકતું

નથી, એની પાસે વાયુ પ્હોંચી શકતો નથી, એ આકાશથી પણ અલગ છે અને એ સંગ વિનાનો છે. કોઇપણ માણો એને પ્હોંચી શકે એમ નથી; માટે કોઇની પણ સાથે ભગવાનની સરખામણી થઇ શકે તેમ નથી.

ભગવાનના હુકમથી આ સૂર્ય ચંદ્ર નિયમમાં રહેલાછે.

ભગવાનના હુકમથી આ પૃથ્વી ને સ્વર્ગ ટકી રહેલાંછે.

અને ભગવાનના હુકમથી પળ, મૂહુર્ત, રાત્રિ, દિવસ પખવાડીયાં, મહિનાઓ, ઋતુઓ તથા વરસો આવેછે ને જાયછે.

એ નાશ ન પામે એવા ઇશ્વરને કોઇ માણસો જોઈ શકતાં નથી, પણ તે સૌને જોઇ શકેછે; કોઇ તેનું બોલવું સાંભળી શકતા નથી, પણ તે સર્વનું બોલવું સાંભળી શકેછે; કોઇ પણ ભગવાનના મનની ગતિ જાણી શકતું નથી, પણ ભગવાન સૌના મનની વાતો જાણી લેછે. અને જેવો જાણવો જોઇએ તેવો કોઇ પણ તેને જાણી શકતો નથી પણ તે સર્વને બરોબર રીતે જાણેછે.

ઇશ્વર પ્રાણ સ્વરૂપ છે. તેમાંથી આ સર્વ બ્રહ્માંડ ઉત્પન્ન થયું છે, અને એના નિયમ પ્રમાણે તે ચાલેછે.

કાનમાં સાંભળવાની શક્તિ તેણેજ મૂકેલીછે, અને તેની સત્તાથીજ કાનથી સાંભળી શકાયછે, માટે તે કાનનો પણ કાન છે.

આંખમાં જોવાની શક્તિ તેણેજ મૂકેલીછે, અને તેની સત્તાથીજ આંખથી જોઇ શકાયછે, માટે તે આંખની પણ આંખ છે.

મનમાં સંકલ્પ વિકલ્પ કરવાની તથા વિચારવાની શક્તિ તેણેજ મૂકેલીછે, અને તેની સત્તાથીજ મન પોતાનું કામ કરી શકેછે, માટે તે મનનું પણ મન છે.

વાણીમાં બોલવાની શક્તિ તથા તેના અર્થ ને ભાવ સમજવાની શક્તિ તેણેજ મૂકેલીછે, અને તેની સત્તાથીજ વાણી બોલી શકાય છે તથા સમજી શકાય છે, માટે તે વાણીની પણ વાણી છે, અને એના હુકમથીજ પ્રાણ ચાલેછે, એની શક્તિ વિના પ્રાણથી કાંઇ થઇ શકતું નથી, માટે તે પ્રાણનો પણ પ્રાણ છે.

અસલના ઋષિયો કહેતા કે, અમારી અગાઉ થઇ ગયેલા માહાત્માઓ પાસેથી, ભગવાન વિષે અમે એવું સાંભળ્યું છે કે, તે આંખથી દેખી શકતો નથી, તેની પાસે વાણી પ્હોંચી શકતી નથી, અને ત્યાં મન પણ જઇ શકતું

નથી, એટલુંજ નહીં પણ અમે એના વિષે કાંઇપણ વધારે જાણતા નથી, અને કેવી રીતે એનો ઉપદેશ આપવો જોઇએ તે પણ અમે સમજી શકતા નથી; કારણકે તે જાણેલી વસ્તુઓથી જુદો છે અને અજાણી વસ્તુઓથી બહાર છે.

જે વાણી વડે વર્ણવી શકાય કે વાણીથી પકડી શકાય નહીં તેવો છે, પણ જેની શક્તિ વડે કરીને વાણી બોલી શકાયછે, તેનેજ તમે ભગવાન જાણો.

બહુ બહુ તર્ક વિતર્ક કર્યા છતાં પણ જ્યાં માણસોનું મન પ્હોંચી શકતું નથી, પણ જે આપણા મનની અંદરની દરેક બાબતો જાણેછે, તેનેજ તમે ભગવાન જાણો.

જે આંખથી દેખી શકાતો નથી, પણ જેની શક્તિ વડે કરીને આંખો જોઈ શકેછે, તેનેજ તમે ભગવાન જાણો.

જે કાનથી સાંભળી શકાતો નથી, પણ જેના વડે કરીને કાનમાં સાંભળવાની શક્તિ રહેલીછે, તેનેજ તમે ભગવાન જાણો.

અને પ્રાણથી પણ જેનું સ્વરૂપ જાણી શકાતું નથી, પણ જેની શક્તિ વડે કરીને પ્રાણ પોતાનું કામ કરી શકે છે, તેનેજ તમે ભગવાન જાણો.

જો તમે તમારા મનમાં એમ સમજતા હો કે, મેં ઇશ્વરનાં સ્વરૂપને બહુ સારી રીતે જાણ્યું છે, તો નક્કી તમે ઇશ્વરનાં સ્વરૂપને બહુજ થોડું જાણ્યું છે.

"ઇશ્વર સ્વરૂપને સારી રીતે જાણું છું" એમ હું મ્હારા મનમાં માનતો નથી, તેમજ "ઇશ્વરના મહિમા વિષે હું કાંઇ જાણતો નથી" એમ પણ નથી, "હું ઇશ્વરના સ્વરૂપને જાણતો નથી એમ નથી ને જાણું છું એમ પણ નથી" આ વચનનો ભેદ જે અમારામાંથી સમજેછે, તેજ તેને જાણેછે.

સારી રીતે ઇશ્વરના મહિમાને જાણનારા જ્ઞાની ભગતને એમ લાગેછે કે, હું ઇશ્વરના સ્વરૂપને જાણતો નથી; પણ જે અજ્ઞાની માણસ હોય તેને એમ લાગેછે કે, હું ભગવાનને સ્વરૂપને જાણું છું, માટે જે હરિજન એમ સમજે છે કે, હું ઇશ્વરના સ્વરૂપને જાણતો નથી, તેણે ઇશ્વરને જાણ્યો છે, અને જે એમ સમજેછે કે મેં, ઇશ્વરને જાણ્યો છે, તેણે ઇશ્વરને ઓળખ્યો નથી.

જો આ ભવમાં ઇશ્વરને ઓળખી લેવાય તો જન્મારો સફળ થાયછે, અને જો ન ઓળખાય તો મહા અનર્થ

થાયછે, માટે જ્ઞાની માણસો જગત્‌ની સર્વ વસ્તુઓમાં એક માત્ર ભગવાનેજ જોઇને, આલોકમાં શાંતિ પામેછે, અને પછી અમર થાયછે.

ઇશ્વર એકજ છે, એના જેવો બીજો કોઇ નથી, તે અચલ છે, છતાં પણ મનના વેગ કરતાં પણ એનો વેગ ઘણો વધારે છે; ઇશ્વરને ઇન્દ્રિયો પ્હોંચી શક્તિ નથી; અને સ્થિર રહ્યા છતાં પણ ઇન્દ્રિયો તથા મનની પાર જઇ શકેછે; અને એની શક્તિથીજ પ્રાણીઓમાં વાયુ હરેફરેછે.

તે ચાલેછે ને વળી તે ચાલતો પણ નથી, તે દુરમાં દૂર છે, અને વળી તે પાસેથી પણ પાસે છે; તે સૌના અંતરમાં છે અને વળી તે સૌની બહાર પણ છે.

જગત્‌ના સૌ જીવો, તથા બધી વસ્તુઓ, ભગવાનની અંદરજ રહેલીછે એમ જેને દેખાયછે, અને જગત્‌ના સૌ જીવો તથા બધી વસ્તુઓમાં પરમાત્મા પોતે રહેલાછે, એમ જેને દેખાયછે, તે કોઇને પણ દુઃખ દેતો નથી, કે કોઇનો પણ તિરસ્કાર કરતો નથી.

ભગવાન સર્વ વ્યાપક છે, તે પવિત્ર છે, તે શુદ્ધ છે, તે પાપ વિનાનો છે, સર્વથી શ્રેષ્ઠ છે, તે બીજા કોઇની

મદદથી નહીં, પણ પોતે પોતાની શક્તિથીજ પ્રકાશવાળો છે, અને તે હમેશાં સૌને જોઇતી જરૂરની વસ્તુઓ પુરી પાડેછે.

ઇશ્વર સત્ય સ્વરૂપ છે, જ્ઞાન સ્વરૂપ છે, અને અનેક પ્રકારનાં રૂપ લઈ શકે તેવા છે. તે ઇશ્વર મ્હારા અંતઃકરણમાં રહેલાછે એમ જે સમજેછે, અને અનન્ય ભાવથી એની સાથે એકતા અનુભવેછે, તે માણસ ઇશ્વરનો અલૌકિક અનંદ ભોગવી શકેછે.

ભગવાન પવિત્ર છે, તે અવયવ વિનાના છે, અને તે જ્યોતિને પણ જ્યોતિ આપનારા છે. એ કલ્યાણકારક ભગવાનને ભગવદ્ જ્ઞાનવાળા જ્ઞાની હરિજનો, પોતાના અંતઃકરણના ઉંડાણમાં જોઇ શકેછે.

ભગવાનનો બનાવેલો સૂરજ ભગવાનને તેજ આપી શકતો નથી, ચંદ્ર કે તારા તેને તેજ આપી શકતા નથી, અને વિજળી પણ તેને પ્રકાશ કરી શકતી નથી. આખું જગત્ એના પ્રકાશથીજ પ્રકાશિત થાયછે, એટલુંજ નહીં પણ અનંત બ્રહ્માંડો, એના તેજથીજ તેજસ્વી થઇ રહેલાછે.

જે જ્ઞાની ભગત એમ સમજે છે કે ઇશ્વર પ્રાણનો પણ પ્રાણ છે, અને જગત્‌ની દરેક વસ્તુઓમાં જુદે જુદે રૂપે તે પોતેજ રહેલોછે, તે ભગત ભગવાનનાજ ગુણ ગાયા કરેછે, અને ભગવાનની વાતો શિવાય બીજી કાંઇ વાતો કરતો નથી એટલુંજ નહીં પણ, તે ભગવાનમાંજ રમ્યા કરેછે, ભગવાન ઉપરજ પ્રેમ રાખેછે, અને ભગવાનને અર્થેજ ભલાં કામો કર્યા કરેછે, આવા ભક્તો હરિજનોમાં સૌથી શ્રેષ્ઠ છે.

તે મોટામાં મોટો છે, તે પોતે પોતાના પ્રકાશથીજ પ્રકાશવાળો છે, અને એનું સ્વરૂપ ચિંતવનમાં આવી શકે એવું નથી, કારણ કે તે ઝીણામાં ઝીણો છે, તે જુદાં જુદાં રૂપમાં રહેનારોછે, તે દુરથી પણ બહુ દુર છે, પાસેથી પણ બહુ પાસે છે, અને તે અહીંજ આત્માની અંદરજ રહેલોછે.

ભગવાન આંખથી જોઇ શકાતા નથી; વાણી ત્યાં પ્હોંચી શકતી નથી; અને બીજી કોઇ ઇન્દ્રિયો પણ એને પકડી શકતી નથી. તેમજ તપ કરવાથી કે યજ્ઞો વિગેરે કર્મ

કરવાથી પણ ભગવાન મળતા નથી, પણ જ્યારે વૃત્તિયો શાંત થાય, અંતઃકરણ શુદ્ધ થાય, ચોખ્ખું જ્ઞાન થાય, અને સાચું ધ્યાન ધરાય, ત્યારેજ વિકાર રહિત ભગવાન મળેછે.

તે મહાન છે, તે નિયમમાં રાખવાવાળાઓને પણ નિયમમાં રાખવાવાળોછે, તે દેવતાઓને પણ દૈવત આપવાવાળો છે, તે રાજાઓનો પણ રાજા છે, તે માયાથી અલગ છે ને માયાથી શ્રેષ્ઠ છે, તે પોતે પોતાનાજ તેજવાળો છે, અને તે આલોક તથા પરલોકને નિયમમાં રાખવાવાળો છે. તે સ્તુતિ કરવા લાયક ભગવાનને જાણવા અમે ઇચ્છીએ છીએ.

તેને શરીર નથી, તેને ઇન્દ્રિયો નથી અને કોઇપણ એના જેવો કે એનાથી શ્રેષ્ઠ જોવામાં કે સાંભળવામાં આવતો નથી. એની અદ્‌ભુત શક્તિ સર્વ ઠેકાણે જુદી જુદી રીતે સંભળાયછે અને એની જ્ઞાનશક્તિ, બળ તથા ક્રિયાઓ સ્વભાવિક છે.

આખા બ્રહ્માંડમાં એનો કોઇ ધણી નથી, ને એને કોઇ નિયમમાં રાખવાવાળો નથી; તેમજ એનો કાંઇ આકાર કે ચિન્હ નથી, પણ સર્વનું કારણ એ છે. એટલુંજ નહીં

પણ એને કોઇ ઉત્પન્ન કરવાવાળો નથી, તેમજ એને કોઇ પાળવાવાળો પણ નથી.

ઇશ્વર એકજ છે, તે સ્વયંપ્રકાશ છે, તે જગત્‌ની સર્વ વસ્તુઓમાં, તથા સર્વ પ્રાણીઓમાં ગૂઢરૂપથી રહેલાછે, તે સર્વ વ્યાપક છે, તે સર્વ પ્રાણીઓનાં અંતરમાં રહેલાછે, તે સૌને કર્મનું ફળ આપવાવાળા છે, તે સૌ જીવોને ઠરવાનું ઠેકાણું છે, તે સૌના સાક્ષી છે, તે ચૈતન્યરૂપ છે, તે ઉપાધી વિનાના છે, અને તે ગુણોમાં લેપાય નહીં એવા છે.

જે ભગવાન ભેદ વિનાના છે, સૌને વશ રાખનારા છે, અને એકજ તત્વમાંથી અનેક કાર્ય બનાવનારા છે, તેજ ભગવાન મારા અંતરાત્મામાં રહેલાછે એમ જે અનુભવી શકેછે, તેને કદી પણ નાશ ન પામે એવું સુખ મળેછે, અને જેઓ ભગવાનની સાથે એવી રીતે તન્મય થઇ શકતા નથી, તેઓને એ સુખ મળતું નથી.

આ વિશ્વની સઘળી વસ્તુઓને જે ટકાવી રહેલોછે, જે ચૈતન્યનું ચૈતન્ય છે, જે પોતે એકલોજ જગત્‌નાં સૌ તત્વોનો જેવા જોઇએ તેવા ભોગો આપેછે, જે જગત્‌નું

કારણ છે અને જે જ્ઞાનથી તથા યોગથી જાણવા યોગ્ય છે, તે ભગવાનને જે જાણેછે, તે જન્મ મરણ વિગેરે બધી જાતનાં બંધનોમાંથી છુટી જાયછે.

આ વિશ્વનો બનાવવાવાળો પરમેશ્વર છે, તે માહાત્માઓના હૃદયમાં હમેશાં ઉત્તમ રૂપથી રહેછે, અને જ્યારે અંતરમાંથી બધી જાતના સંશયો મટી જાય ત્યારે તે પ્રકાશિત થાયછે. જેઓ એને જાણેછે તેઓ મરણના ભયમાંથી છુટી જાયછે.

તે સર્વ વસ્તુઓમાં છુપી રીતે રહેલોછે, તે આત્મામાં છે, તે અતિ ન્હાનામાં ન્હાનાં પરમાણુઓમાં પણ છે અને જુનામાં જુના છે, છતાં પણ એનું જ્ઞાન મેળવવું બહુ મુશ્કેલ છે, અને ધીરજ રાખીને જે હરિજનો પોતાના અંતઃકરણાં ઉંડા ઉતરતા જાય છે, તેઓ પરમાત્માને જાણી શકેછે, અને જે એને જાણેછે, તે હર્ષ શોકમાંથી મુક્ત થાયછે.

તે જગતૂના કર્તા છે, તે સૌને જાણવાવાળા છે, તે સૌના આત્મા છે, તે સૌનું કારણ છે, તે ચૈતન્ય રૂપ છે, તે

કાળના પણ કર્તા છે, તે અલૌકિક ગુણવાળા છે, ને સર્વને સર્વ રીતે જાણનારા છે. તેનામાં કાંઇ પણ ફેરફાર થાય નહીં એવા છે, સૌ જીવોના સ્વામી છે, તે સૌ ગુણોને નિયમમાં રાખવાવાળા છે, અને તે સૌ સૌનાં કર્મો પ્રમાણે બંધન તથા મોક્ષ આપનારા છે.

જે ભગવાનના હુકમથી, રાત ને દિવસ મારફત, વરસોનું ને કાળનું ચક્ર ફર્યા કરેછે, તે મહાન ઇશ્વરની દેવતાઓ હમેશાં ઉપાસના કર્યા કરેછે.

દરેક વસ્તુઓમાં ભગવાન ઓતપ્રોત થઇ રહેલાછે, અને વસ્તુઓ નાશ પામે તોપણ, તે નાશ નહીં પામે એવા છે.

જે પરમાત્મા સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ વખતે, બ્રહ્માને ઉત્પન્ન કરેછે, અને તેને જ્ઞાન આપેછે, તથા જે મ્હારા આત્મામાં સાક્ષીરૂપે રહેલાછે, તે ભગવાનને મ્હારો ઉદ્ધાર થવા માટે હું શરણે જાઉંછું.

તે કોઇ પણ જાતના મેલ વિનાના છે, તે કોઇ પણ જાતની ક્રિયા વિનાના છે, તે સદાય શાંતિમાં રહેવાવાળા

છે, તેનું સ્વરૂપ કોઇથી પણ પુરેપુરૂં જાણી શકાય નહીં એવું છે, તે કોઇ પણ જાતની ભૂલ કરે નહીં, તથા તેને કોઇ પણ જાતનો દોષ લાગે નહીં એવા છે, તે કદી પણ નાશ ન પામે એવા છે, તે જીવોને ભવપાર ઉતારવા માટે શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ પૂલ જેવા છે, અને લાકડાં બળી રહ્યા પછી પ્રકાશમાન અગ્નિ રહ્યો હોય, તે અગ્નિની પેઠે પ્રકાશમાન છે.

એ સર્વના ઇશ્વર છે. એ સૌ જીવો તથા સૌ વસ્તુઓના માલેક છે, એ બધી જાતના સૌ જીવોને પાળનાર છે, અને લોકોનાં કલ્યાણ સારૂજ, પોતે સંસાર સાગર તરવાના પૂલ જેવા થઇને, આ બધો ભાર પોતાની ઉપર ઉપાડેછે.

સ્વર્ગ, પૃથ્વી, આકાશ, મન અને ઇંદ્રિયો વિગેરે બધી બાબતો જે એકનેજ આધારે રહેલીછે, તે ભગવાનજ સૌને મોક્ષ આપનાર છે, માટે બીજી વાતો છોડી દઇને ભગવાનને ઓળખવો, કારણકે, એ મહા આનંદ સ્વરૂપ છે.

જે પરમાત્મા જ્યોતિરૂપ છે, જે અણુ કરતાં પણ ન્હાના છે, અને જેમાં અનંત બ્રહ્માંડો તથા સર્વ જીવો રહેલાછે, તેજ સત્ય છે, તેજ અવિનાશી છે, અને તે

પરમાત્માને આત્માજ પકડી શકે તેમ છે. માટે હે હરિજનો! અનન્ય ભાવથી તમારા આત્માને પરમાત્માની સાથે તન્મય કરો.

જીવો જ્યારે ઉંઘી જાયછે ત્યારે પણ જે જાગતો રહે છે, અને સૌને માટે જરૂરની ચીજો બનાવેછે, તથા સર્વ લોકો જેને આશ્રયે રહેલાંછે, પણ જે કોઇને આશ્રયે રહેલો નથી, તેજ સર્વ શક્તિમાન ઇશ્વર છે, અને તેજ આનંદસ્વરૂપ તથા અવિનાશી છે.

ઇશ્વર ન્હાનાથી ન્હાનો છે, મોટાથી મોટો છે, અને સૌ જીવોના અંતઃકરણમાં રહેલો છે છતાં પણ દેખાતો નથી; પણ જ્યારે તેની કૃપાથી તેનો મહિમા સમજાય, અને પછી જેના મનમાં કોઇ પણ જાતની કામના રહે નહીં, તથા કોઇ પણ જાતની દિલગીરી રહે નહીં, તે માહાત્મા પરમાત્માનું દર્શન કરી શકેછે.

ઇશ્વર એકજ છે. તે સર્વને વશ રાખવાવાળો છે, તે સર્વ પ્રાણીઓ તથા સર્વ વસ્તુઓના અંતરનો આત્મા છે, અને તે એકમાંથી અનેક પ્રકારનાં રૂપ કરી શકેછે.

એવા સર્વશક્તિમાન ઇશ્વર પોતે મ્હારા આત્મામાં પણ રહેલા છે, એમ જે ભક્તો પ્રત્યક્ષ રીતે અનુભવી શકેછે, તેઓને કદી પણ નાશ ન પામે એવું સુખ મળેછે; તે શિવાય બીજાને એવું સુખ મળતું નથી.

આખા જગતમાં ભગવાન વ્યાપી રહેલાછે માટે સૌ ઠેકાણે તેના હાથ છે, સૌ ઠેકાણે તેના પગ છે, સૌ ઠેકાણે તેની આંખો છે, સૌ ઠેકાણે તેનાં માથાં છે, સૌ ઠેકાણે તેનાં મોઢાં છે, અને સૌ ઠેકાણે તેના કાન છે એમ સમજજો.

ભગવાનને કોઇ પણ જાતનું આવરણ નડતું નથી, લાલ, પીળો વિગેરે કોઇ પણ જાતનો રંગ તેનામાં નથી, તે પવિત્રમાં પવિત્ર છે, અને તે કદી પણ નાશ ન પામે એવો છે. એવા સમર્થ પરમપુરૂષને જે જાણે છે તે માણસ તેને પામેછે.

આંખથી ભગવાન દેખાતા નથી, હાથ પગ વિગેરે કર્મેન્દ્રિયોથી તે પકડાતા નથી, તે કોઇ શબ્દથી જણાતા નથી, તે કોઇ લક્ષણથી સમજી શકાય તેમ નથી, અને તે

ચિંત્વનમાં ન આવી શકે એવા છે; કારણકે તે સંસારના બધી જાતના સૌ ધર્મોથી જુદા છે, તે એકજ છે, તે અખંડ શાંતિવાળા છે, તે મહામંગળ સ્વરૂપ છે, અને માત્ર આપણા આત્મજ તેને પકડી શકે તેમ છે.

આપણા હૃદયની અંદર જે પરમાત્મા રહેલાછે, તે દીકરા કરતાં પણ વધારે વ્હાલા છે, ધન કરતાં પણ વધારે વ્હાલા છે, અને જગત્‌ની સર્વ વસ્તુઓ કરતાં પણ તે વધારે વ્હાલા છે, એમ જે ભક્ત અનુભવી શકેછે, તે શાંતિ અને સુખ ભોગવેછે.

કદી પણ નાશ ન પામે એવા એક ભગવાન શિવાય, જગત્‌ની સૌ વસ્તુઓ નાશ પામવાવાળી છે, માટે ભગવાન શિવાય જગત્‌ની બીજી વસ્તુઓને જે માણસો વ્હાલી ગણે છે, તે માણસોને જો કાઇ જ્ઞાની ભક્ત એમ કહે કે, તમારી વ્હાલી વસ્તુઓનો તો નાશ થઇ જશે, તો એ વાત સાચી છે, કારણકે અંતે એમજ થાય છે, માટે નાશ પામી જાય એવી વસ્તુઓને વ્હાલી ગણવાને બદલે, અવિનાશી ભગવાનને વ્હાલા ગણો, એટલે એ આપણો વ્હાલો ધણી કદી પણ નાશ પામશે નહીં.

૧॥

સૌ ઠેકાણે ભગવાનના મહિમાને જુઓ, ભગવાનના ગુણોની વાતો કરો, ભગવાનના સ્વરૂપનું મનન કરો, અને સદાય ભગવાનમાંજ જીવને પ્રોઇ રાખો.

ઇશ્વર સૌ જીવોનો ધણી છે અને તે રાજાઓનો રાજા છે.

ગાડીના પૈડાંમાં જેમ જુદા આરાઓ હોયછે, પણ એ બધા આરાઓ જેમ એકજ વચલાં જાડાં લાકડામાંથી નીકળેલા હોય, અને એકજ પાઠાની અંદર રહેલા હોયછે, તેમજ આકાશ, વાયુ, અગ્નિ, પાણી તથા પૃથ્વી, વિગેરે સર્વ લોકો, સર્વ પ્રાણ, અને સર્વ જીવાત્માઓ, પરમાત્મામાંથીજ નીકળેલાછે, અને પરમાત્માંજ રહેલા છે.

જેનો આદિ અંત નથી, જે સર્વ ઠેકાણે વ્યાપી રહેલા છે, અને જેનાથી આ સર્વ જગત્ ઉત્પન્ન થયું છે, તે પરમાત્માને હું માનપૂર્વક નમસ્કાર કરૂં છું, અને તેનામાં મારા આત્માને ઠરવા દઉંછું.

——:o:——

શ્રી

ભગવન્નામાવળિ.

ૐ ઇશ્વરાય નમઃ

ઇશ્વર—સર્વ પ્રકારની ઐશ્વર્યતાને ધારણ કરનારા.

,, મહેશ્વરાય નમઃ

મહેશ્વર-જેનાથી કોઇ મોટું નથી એવા.

,, પરમેશ્વરાય નમઃ

પરમેશ્વર—સર્વ શક્તિમાન મહાન પરમાત્મા.

,, ભૂતેશ્વરાય નમઃ

ભૂતેશ્વર—પ્રાણી માત્રના સ્વામી.

,, જનેશ્વરાય નમઃ

જનેશ્વર—મનુષ્ય માત્રના સ્વામી.

,, ભુવનેશ્વરાય નમઃ

ભુવનેશ્વર—આખા જગત્‌ના સ્વામી.

,, યોગેશ્વરાય નમઃ

યોગેશ્વર—યોગીઓના ઇશ્વર.

,, દેવેશ્વરાય નમઃ

દેવેશ્વર—દેવતાઓના ઇશ્વર.

,, સકલેશ્વરાય નમઃ

સકલેશ્વર—સર્વના ઇશ્વર.

ॐ જગન્નાથાય નમઃ

જગન્નાથ—જગતના સ્વામી.

„ જગત્કર્ત્રે નમઃ

જગત્કર્તા—જગતને ઉત્પન્ન કરનારા.

„ જગદ્ભર્ત્રે નમઃ

જગદ્ભર્તા—આખા જગતનું ભરણ પોષણ કરનારા.

„ જગત્પાલાય નમઃ

જગત્પાલ—આખા વિશ્વનું રક્ષણ કરનારા.

„ જગદ્બંધવે નમઃ

જગદ્બંધુ—જગતના મિત્ર.

„ જગત્સાક્ષિણે નમઃ

જગત્સાક્ષી—જગતના સાક્ષીરૂપ.

„ જગદ્વ્યાપિને નમઃ

જગદ્વ્યાપી—આખા જગતમાં વ્યાપી રહેલા.

„ જગદાત્મને નમઃ

જગદાત્મા—આખા જગતના આત્મારૂપ.

„ જગદ્વંદ્યાય નમઃ

જગદ્વંદ્ય—આખા જગતને વંદન કરવા યોગ્ય.

„ મહાશકતયે નમઃ

મહાશક્તિ—અત્યંત શક્તિવાળા.

ૐ મહાકર્મણે નમઃ

મહાકર્મા—અદ્દ્ભુત કર્મો કરનારા.

,, મહામનસે નમઃ

મહામન—ઉદાર મનવાળા.

,, મહાપ્રભવે નમઃ

મહાપ્રભુ—ઘણાજ પ્રભાવવાળા.

,, મહાબુદ્ધયે નમઃ

મહાબુદ્ધિ—જેની ચતુરાઇમાં કોઇની પણ ગતિ પ્હોંચી શકતી નથી એવા.

,, મહામાયાય નમઃ

મહામાય—જેની માયાનો કોઇ પણ પાર પામી શકતું નથી એવા.

,, મહામૂર્તયે નમઃ

મહામૂર્તિ—જેના સ્વરૂપમાં સઘળું સમાઇ રહેલું છે એવા.

,, અજાય નમઃ

અજ—જેનો કોઇપણ વખતે જન્મ સંભવતો નથી એવા.

,, અજરાય નમઃ

અજર—જે કોઇ પણ વખતે ઘરડા થાય નહીં એવા.

,, અમરાય નમઃ

અમર—જેનો કોઇ વખતે નાશ થતો નથી એવા.

ॐ અક્ષરાય નમઃ
અક્ષર—પોતાના સ્વરૂપમાં નિરંતર અચળ રહેનારા.
,, અચ્યુતાય નમઃ
અચ્યુત—જેમાં કોઇ પણ વખતે કાંઇ પણ ફેરફાર થતો નથી એવા.
,, અચિંત્યાય નમઃ
અચિંત્ય—કલ્પનામાં પણ આવી શકે નહીં એવા.
,, અતુલાય નમઃ
અતુલ—જેની કોઇપણ સાથે બરોબરી થઇ શકતી નથી એવા.
,, અનુપમાય નમઃ
અનુપમ—જેને ઉપમા આપી શકાય નહીં એવા.
,, અલક્ષ્યગતયે નમઃ
અલક્ષ્યગતિ—જેની ગતિ કોઇના પણ કળવામાં આવી શકતી નથી એવા.
,, અપ્રમેયાય નમઃ
અપ્રમેય—પ્રમાણ ન આપી શકાય એવા.
,, અપારાય નમઃ
અપાર—જેનો કોઈપણ પાર પામી શકતું નથી એવા.
,, અદૃશ્યાય નમઃ
અદૃશ્ય—આંખવડે જોઇ શકાય નહીં એવા.

ॐ **અગ્રાહ્યાય નમઃ**

અગ્રાહ્ય—મન તથા વાણીવડે ગ્રહણ ન કરી શકાય એવા.

,, **અજિતાય નમઃ**

અજિત—કોઇનાથી પણ જીતી શકાય નહીં એવા.

,, **અતીંદ્રિયાય નમઃ**

અતીંદ્રિય—ઇંદ્રિયોનું જ્ઞાન જેને પ્હોંચી શકતું નથી એવા.

,, **અદ્વિતીયાય નમઃ**

અદ્વિતીય—જેના જેવો બીજો કોઇપણ નથી એવા.

,, **સહસ્રમૂર્ધ્ને નમઃ**

સહસ્રમૂર્ધા—હજાર મસ્તકવાળા અર્થાત વસ્તુ માત્રનું જ્ઞાન ધરાવનાર.

,, **સહસ્રાક્ષાય નમઃ**

સહસ્રાક્ષ—હજારો નેત્રવાળા અર્થાત્ સઘળી ચીજો જેની નજર આગળ સદા તરી રહેલી છે એવા.

,, **સહસ્રકરાય નમઃ**

સહસ્રકર—હજારો હાથવાળા અર્થાત્ સર્વ શક્તિમાન.

ૐ સહસ્રપદે નમઃ

સહસ્રપાદ્—હજારો ચરણવાળા અર્થાત્ સર્વ ઠેકાણે જઇ શકે એવા.

,, સહસ્રમૂર્તયે નમઃ

સહસ્રમૂર્તિ—હજારો સ્વરૂપ ધારણ કરનારા.

,, સર્વાદયે નમઃ

સર્વાદિ—સર્વની ઉત્પત્તિ જેનામાંથી થઇ છે એવા.

,, સંભવાય નમઃ

સંભવ—દુષ્ટોને દંડ દેવા માટે તથા ભક્તોની રક્ષા કરવા માટે અનેક વાર જન્મ ધારણ કરનારા.

,, શાંતસ્વરૂપાય નમઃ

શાંતસ્વરૂપ—જેનું સ્વરૂપ સદાય શાંત છે એવા.

,, સનાતનાય નમઃ

સનાતન—ત્રણે કાળમાં જરાપણ ફેરફાર ન પામનારા.

,, શુભાંગાય નમઃ

શુભાંગ—સુંદર અંગવાળા.

,, સુલોચનાય નમઃ

સુલોચન—સુંદર નેત્રોવાળા અર્થાત પ્રાણીમાત્રને અમીદૃષ્ટિથી જોનારા.

ૐ **મનોહરાય નમઃ**

મનોહર—જેનું દર્શન પ્રાણીમાત્રના ચિત્તને આકર્ષણ કરે છે એવા.

,, **પુણ્યદર્શનાય નમઃ**

પુણ્યદર્શન—જેનું દર્શન પ્રાણીમાત્રને પવિત્ર કરે છે એવા.

,, **પૂર્ણરૂપાય નમઃ**

પૂર્ણરૂપ—સર્વ પ્રકારની સૌંદર્યતાથી પરિપૂર્ણ.

,, **પુરાતનાય નમઃ**

પુરાતન—કોટાન કોટિ વર્ષો ઉપર પણ જે હતા એવા.

,, **વિશ્વનાથાય નમઃ**

વિશ્વનાથ—વિશ્વના અધિપતિ.

,, **વિશ્વંભરાય નમઃ**

વિશ્વંભર—સમસ્ત વિશ્વનું ભરણ પોષણ કરનારા.

,, **વિશ્વપાલાય નમઃ**

વિશ્વપાલ—આખા વિશ્વનું રક્ષણ કરનારા.

,, **વિશ્વમિત્રાય નમઃ**

વિશ્વમિત્ર—આખા જગતના મિત્રરૂપ.

ૐ **વિશ્વાધારાય નમઃ**

વિશ્વાધાર—વિશ્વ જેની સત્તાવડે ટકી રહેલું છે એવા.

,, **વિશ્વવ્યાપિને નમઃ**

વિશ્વવ્યાપી—વિશ્વમાં વ્યાપી રહેલા.

,, **વિશ્વમૂર્તયે નમઃ**

વિશ્વમૂર્તિ—જેની મૂર્તિમાં વિશ્વ સમાઇ રહેલું છે એવા.

,, **વિશ્વભૂષણાય નમઃ**

વિશ્વભૂષણ—વિશ્વના ભૂષણરૂપ.

,, **વિશ્વાત્મને નમઃ**

વિશ્વાત્મા—આખાવિશ્વના આત્મારૂપ.

,, **વિશ્વવંદ્યાય નમઃ**

વિશ્વવંદ્યા—આખા વિશ્વને વંદન કરવા યોગ્ય.

,, **સર્વશક્તિમતે નમઃ**

સર્વશક્તિમાન—સઘળું કરી શકે એવા.

,, **સર્વરક્ષકાય નમઃ**

સર્વરક્ષક—પ્રાણીમાત્રનું રક્ષણ કરનારા.

,, **સર્વબંધવેનમઃ**

સર્વબંધુ—સર્વની સાથે નીકટ સંબંધ ધરાવનારા.

,, **સર્વસાક્ષિણે નમઃ**

સર્વસાક્ષી—સર્વમાં અંતર્યામી રૂપે રહેલા.

ॐ **સર્વતશ્ચક્ષુષે નમઃ**

સર્વતશ્ચક્ષુ—જેની દૃષ્ટિ સર્વ ઠેકાણે ફેલાયલી છે એવા.

,, **સર્વોત્તમાયનમઃ**

સર્વોત્તમ—પ્રાણી માત્રમાં સર્વથી શ્રેષ્ઠ.

,, **લોકનાથાય નમઃ**

લોકનાથ—લોકોના સ્વામી.

,, **લોકપાલાય નમઃ**

લોકપાલ—લોકોનું રક્ષણ કરનારા.

,, **લોકબંધવે નમઃ**

લોકબંધુ—લોકોના સગા.

,, **લોકગુરવે નમઃ**

લોકગુરૂ—જગતૂના ગુરૂ.

,, **લોકાશ્રયાય નમઃ**

લોકાશ્રય—લોકોને દુઃખમાં શાંતિનું સ્થાન.

,, **લોકાત્મને નમઃ**

લોકાત્મા—લોકોના અંતરાત્મા.

,, **અનાથનાથાય નમઃ**

અનાથનાથ—નોધારાના આધાર.

,, **ભૂતનાથાય નમઃ**

ભૂતનાથ—પ્રાણી માત્રના સ્વામી.

ૐ શ્રીનાથાય નમઃ

શ્રીનાથ—સૌંદર્યતાના સ્વામી.

,, લોકનાથાય નમઃ

લોકનાથ—લોકોના સ્વામી.

" દેવનાથાય નમઃ

દેવનાથ—દેવતાઓના સ્વામી.

" વાચસ્પતયે નમઃ

વાચસ્પતિ—વાણીના પતિ.

" શ્રીપતયે નમઃ

શ્રીપતિ—લક્ષ્મીના સ્વામી.

" ભૂતપતયે નમઃ

ભૂતપતિ—પ્રાણી માત્રના સ્વામી

" પ્રજાપતયે નમઃ

પ્રજાપતિ—પ્રજાના સ્વામી.

" સુરપતયે નમઃ

સુરપતિ—દેવતાઓના સ્વામી.

" ત્રિભુવનપતયે નમઃ

ત્રિભુવનપતિ—ત્રણે લોકોના સ્વામી.

ૐ ગુરવે નમઃ
ગુરૂ—ભક્તોના હૃદયમાં પ્રેરણા કરી પોતાનું સત્યજ્ઞાન આપનારા.

" જગદ્ગુરવે નમઃ
જગદ્ગુરૂ—વિશ્વને જ્ઞાન આપનારા.

" લોકગુરવે નમઃ
લોકગુરૂ—પ્રાણીમાત્રના ગુરૂ.

" દેવગુરવે નમઃ
દેવગુરૂ—દેવતાઓના પણ ગુરૂ.

" ગુરૂણાંગુરવે નમઃ
ગુરૂણાંગુરૂ—સઘળા ગુરૂઓના પણ ગુરૂ.

" શ્રી નિધયે નમઃ
શ્રીનિધિ—લક્ષ્મીના ભંડાર.

" તેજોરાશયે નમઃ
તેજોરાશિ—તેજના ભંડાર.

" દયાર્ણવાય નમઃ
દયાર્ણવ—દયાના સાગર.

" અગાધબુદ્ધયે નમઃ
અગાધબુદ્ધિ—જેની બુદ્ધિની સીમાજ નથી એવા.

ૐ કરૂણાબ્ધયે નમઃ

કરૂણાબ્ધિ—દયાના મહાસાગર.

" શ્રુતિસાગરાય નમઃ

શ્રુતિસાગર—જ્ઞાનના ભંડાર.

" અક્ષયતેજસે નમઃ

અક્ષયતેજ—જેના તેજનો કોઇપણ વખતે નાશ થતો નથી એવા.

" શતચંદ્રાય નમઃ

શતચંદ્ર—સેંકડો ચંદ્રના જેટલી શાંતિવાળા

" ગુણસાગરાય નમઃ

ગુણસાગર—ગુણોના ભંડાર.

" રામાય નમઃ

રામ—ભક્તજનો જેમાં નિરંતર રમ્યા કરે છે અથવા તો જે સર્વમાં રમી રહેલા છે એવા.

" કૃષ્ણાય નમઃ

કૃષ્ણ—જીવ માત્રને પોતાની તરફ ખેંચી શાંતી આપનારા.

" ગોવિંદાય નમઃ

ગોવિંદ—વેદવાણી વડે જાણી શકાય એવા.

ૐ ગોપાલાય નમઃ

ગોપાલ—પૃથ્વીનું રક્ષણ કરનારા.

,, માધવાય નમઃ

માધવ—માયાના પતિ.

,, કેશવાય નમઃ

કેશવ—બ્રહ્મા, વિષ્ણુ ને મહેશ્વર એ ત્રણે સ્વરૂપ ધારણ કરનારા.

,, મુકુંદાય નમઃ

મુકુંદ—મોક્ષ આપનારા.

,, વિષ્ણવે નમઃ

વિષ્ણુ—જડ ચૈતન્યમાં વ્યાપી રહેલા.

,, મહાદેવાય નમઃ

મહાદેવ—માયિક સર્વ પદાર્થોનો ત્યાગ કરીને પોતાના સ્વરૂપમાં આનંદ ભોગવનારા.

,, નારાયણાય નમઃ

નારાયણ-પ્રાણીમાત્ર જેના આધારે ટકી રહેલાં છે એવા.

,, વાસુદેવાય નમઃ

વાસુદેવ—પ્રાણીઓમાં આત્મા રૂપે વસી રહેલા.

,, હરયે નમઃ

હરિ—સંસાર સાગરમાંથી મુક્ત કરનારા.

ૐ જનાર્દનાય નમઃ

જનાર્દન—પાપી મનુષ્યોને તેમના કર્મોને માટે શિક્ષા કરનારા.

,, હૃષીકેશાય નમઃ

હૃષીકેશ—ઇંદ્રિયોને પોતાના કાબુમાં રાખનારા.

,, દામોદરાય નમઃ

દામોદર—પ્રલય વખતે જેનામાં બધા લોકો સમાઇ જાય છે એવા.

,, ગોવર્ધનાય નમઃ

ગોવર્ધન—બુદ્ધિને વધારનારા.

,, હિરણ્યગર્ભાય નમઃ

હિરણ્યગર્ભ—સમસ્ત વિશ્વ જેનામાં સમાઇ રહેલું છે એવા.

,, સદાશિવાય નમઃ

સદાશિવ—નિરંતર સર્વનું કલ્યાણ કરનારા.

,, ભગવતે નમઃ

ભગવાન્—ઐશ્વર્ય, ધર્મ યશ, લક્ષ્મી, વૈરાગ્ય અને મોક્ષ એ છ સંપત્તિથી પરિપૂર્ણ છે એવા.

ॐ **શ્રીદાય નમઃ**

શ્રીદ—ધન, સંપત્તિ તથા સૌંદર્યતા આપનારા.

,, **સુખદાય નમઃ**

સુખદ—સર્વ પ્રકારનું સુખ આપનારા.

,, **કામદાય નમઃ**

કામદ—ભક્ત જનની સર્વ ઇચ્છાઓ પરિપૂર્ણ કરનારા.

,, **શાંતિદાય નમઃ**

શાંતિદ—અંતરમાં શાંતિ આપનારા.

,, **સ્વસ્તિદાય નમઃ**

સ્વસ્તિદ—સર્વનું કલ્યાણ કરનારા.

,, **પ્રાણદાય નમઃ**

પ્રાણદ—પ્રાણીમાત્રને જીવાડનારા.

,, **મોક્ષદાય નમઃ**

મોક્ષદ—મોક્ષ આપનારા.

,, **આધિનાશનાય નમઃ**

આધિનાશન—અંતરના દુઃખોને ટાળનારા.

,, **વ્યાધિનાશનાય નમઃ**

વ્યાધિનાશન—શારીરિક દુઃખોનો નાશ કરનારા.

,, **ઉપાધિનાશનાય નમઃ**

ઉપાધિનાશન—બહારના પ્રપંચમાંથી મુક્ત કરનારા.

ૐ ભયનાશનાય નમઃ

ભયનાશન—સંસારના ભયનો નાશ કરનારા.

,, કાલનાશનાય નમઃ

કાલનાશન—કાલનો પણ નાશ કરનારા.

,, પાપનાશનાય નમઃ

પાપનાશન—શરણે આવેલાના પાપોને બાળીને ભસ્મ કરનારા.

,, ક્ષેત્રજ્ઞાય નમઃ

ક્ષેત્રજ્ઞ—પ્રત્યેક શરીરમાં જીવ રૂપે રહેલા હોવાથી સર્વના શરીરોને જાણનારા.

,, કૃતજ્ઞાય નમઃ

કૃતજ્ઞ—મનુષ્યોએ કરેલાં પાપ પુણ્યને જાણનારા.

,, સમયજ્ઞાય નમઃ

સમયજ્ઞ—સમયને જાણનારા.

,, ત્રિકાલજ્ઞાય નમઃ

ત્રિકાલજ્ઞ—ભૂત, ભવિષ્ય ને વર્ત્તમાન એ ત્રણે કાળને જાણનારા.

,, સર્વજ્ઞાય નમઃ

સર્વજ્ઞ—સઘળું જાણનારા.

,, ઉત્તમાય નમઃ

ઉત્તમ—સર્વ કરતાં શ્રેષ્ઠ.

ૐ અનુત્તમાય નમઃ
અનુત્તમ-જેનાથી બીજું કોઇપણ ઉત્તમ નથી એવા.
,, પુરૂષોત્તમાય નમઃ
પુરૂષોત્તમ—મનુષ્યમાં ઉત્તમ.
,, દેવોત્તમાય નમઃ
દેવોત્તમ—દેવતાઓમાં ઉત્તમ.
,, મુક્તોત્તમાય નમઃ
મુક્તોત્તુમ—મુક્તપુરૂષોમાં પણ ઉત્તમ.
,, ઉત્તમોત્તમાય નમઃ
ઉત્તમોત્તમ—જે જે કાંઇ ઉત્તમ દેખાય છે તેના કરતાં પણ વિશેષ ઉત્તમ.
,, આનંદાય નમઃ
આનંદ—આનંદમૂર્તિ.
,, જીવાનંદાય નમઃ
જીવાનંદ—પ્રાણી માત્રને આનંદ આપનારા.
,, વૈષ્ણવાનંદાય નમઃ
વૈષ્ણવાનંદ—વૈષ્ણવોના આનંદનું સ્થાન.
,, સુરાનંદાય નમઃ
સુરાનંદ—દેવતાઓને આનંદ આપનારા.
,, મુક્તાનંદાય નમઃ
મુક્તાનંદ—મુક્ત પુરૂષોના આનંદ.

ૐ અક્ષરાનંદાય નમઃ

અક્ષરાનંદ—જેનો આનંદ કોઇપણ વખતે નાશ થતો નથી એવા.

" અખંડાનંદાય નમઃ

અખંડાનંદ—જેના આનંદમાં કોઇ પણ વખતે ભંગ પડતો નથી એવા.

" નિત્યાનંદાય નમઃ

નિત્યાનંદ—નિરંતર આનંદમાં રહેનારા.

" અતુલાનંદાય નમઃ

અતુલાનંદ—જેના આનંદની કોઇ પણ આનંદ સાથે બરોબરી થઇ શકતી નથી એવા.

" અદ્વૈતાનંદાય નમઃ

અદ્વૈતાનંદ—જેના આનંદ સમાન બીજો કોઇ પણ આનંદ નથી એવા.

" પૂર્ણાનંદાય નમઃ

પૂર્ણાનંદ—જેનો આનંદ પરિપૂર્ણ છે એવા.

" પરમાનંદાય નમઃ

પરમાનંદ—મહા આનંદ સ્વરૂપ.

" સચ્ચિદાનંદાય નમઃ

સચ્ચિદાનંદ—સત્યરૂપ, જ્ઞાનમય અને આનંદ સ્વરૂપ.

ૐ **એકાય નમઃ**

એક—પોતાના સચ્ચિદાનંદ સ્વરૂપમાં એકજ રૂપે સર્વથી અલગ રહેનારા.

" **નૈકાય નમઃ**

નૈક-પોતાની શક્તિ વડે અનેક સ્વરૂપ ધારણ કરનારા.

" **સાકારાય નમઃ**

સાકાર—મોક્ષધામમાં સદાય સાકારરૂપે રહેલા.

" **નિરાકારાય નમઃ**

નિરાકાર—જેનો કંઇ પણ આકાર નથી એવા.

" **સગુણાય નમઃ**

સગુણ—જે સર્વ ગુણે પરિપૂર્ણ છે એવા.

" **નિર્ગુણાય નમઃ**

નિર્ગુણ—જેને કોઇ પણ ગુણ લાગુ પાડી શકતો નથી એવા.

" **સ્થૂલાય નમઃ**

સ્થૂલ—વિશ્વરૂપ અથવા વિરાટ્ સ્વરૂપ.

" **સૂક્ષ્માય નમઃ**

સૂક્ષ્મ—સૌથી ઝીણામાં ઝીણા.

" **અચલાય નમઃ**

અચલ—વસ્તુ માત્રામાં પરિપૂર્ણ રીતે વ્યાપી રહેલા હોવાથી નિરંતર સ્થિર રહેનારા.

ૐ ચલાય નમઃ
ચલ—ભક્તોના કાર્યોને માટે નિરંતર ગતિમાં રહેનારા.
,, એકમૂર્તયે નમઃ
એકમૂર્તિ—આત્મા રૂપે એકજ મૂર્તિવાળા.
,, સહસ્રમૂર્તયે નમઃ
સહસ્રમૂર્તિ-ભક્તો માટે અનેક સ્વરૂપ ધારણ કરનારા.
,, દુર્લભાય નમઃ
દુર્લભ—મહાકષ્ટે કરીને મળી શકે એવા.
,, સુલભાય નમઃ
સુલભ—ભકિત તથા પ્રેમવડે સહેલાઈથી મળી શકે એવા.
,, અગમ્યાય નમઃ
અગમ્ય—જે કોઇનાથી પણ પહોંચી શકાય નહીં એવા
,, જ્ઞાનગમ્યાય નમઃ
જ્ઞાનગમ્ય-જે કેવળ જ્ઞાનથીજ જાણવામાં આવેછે એવા.
,, ભયકૃતે નમઃ
ભયકૃત્—દુષ્ટોને સદાય ભય ઉપજાવનારા.
,, ક્ષેમકૃતે નમઃ
ક્ષેમકૃત્—શરણાગતોનું સર્વદા રક્ષણ કરનારા.
,, રૂદ્રાય નમઃ
રૂદ્ર—દુષ્ટોને દંડ દેવામાં જેનું સ્વરૂપ ઉગ્ર છે એવા.

ૐ **અરૌદ્રાય નમઃ**

અરૌદ્ર—જે સદાય ક્રોધથી રહિત છે એવા.

,, **ઇશાય નમઃ**

ઇશ—સર્વ પ્રાણીઓના નિયંતા.

,, **અનીશાય નમઃ**

અનીશ—જેના ઉપર બીજા કોઇની પણ સત્તા નથી એવા.

સ્તુતિ.

સૌનું કરો કલ્યાણ, દયાળુ પ્રભુ,
સૌનું કરો કલ્યાણ. (ટેક.)
નરનારી પશુ પક્ષીની સાથે (૨)
જીવ જંતુનું તમામ—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
જગના વાસીઓ સૌ સુખ ભોગવે (૨)
આનંદે રહી આઠો જામ—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
દુનિયામાં દરદ દુકાળ પડે નહીં (૨)
લડે નહી કોઇ ગામ—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
સર્વે જગે સુખકારી વધે ને (૨)
વળી વધે ધન ધાન્ય—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
કોઇ કોઇનું બુરૂં ન ઇચ્છે (૨)
સૌનું ઇચ્છે સૌ સમાન—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
પોત પોતાના ધર્મ પ્રમાણે (૨)
સર્વ ભજે ભગવાન—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦

આવૃત્તી ૧ લી]   [નકલ ૧૦૦૦

કીંમત રૂ. ૦)≡

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનારઃ—

શા. હરીલાલ છોટાલાલ મહેતા.

કાલબાદેવી રસ્તો, કાવેલ, ઘર નંબર ૧૭, મુંબઇ.

છાપનારઃ-શા. મગનલાલ જગજીવનદાસ. (૬૭૯-૭૭)

શ્રી 'સરસ્વતી' છાપખાનું, ૩૫૬ નાગદેવી રસ્તો, મુંબઇ.